

Začnu heslovitě:
Talent a píle dosáhne cíle.
Komu se nelení, tomu se zelení.
Všechna sláva, polní tráva.....atd. atd.

Na každoročním předávání cen OSA, je krásné to, že je každoročně. Sedíme se, někdo s někým poklábosí, někomu zatleskáme. Celá věc je veskrze pozitivní. Kritizovat nehodlám nic, jen zabrousit do úvah. A moje úvahy prosím budiž brány spíše filosoficky.

Velmi rozporné mne napadaly myšlenky, které jsem odehnat nemohl. Když jsem viděl již poněkoliáté odměňování /předávání cen tvůrcům, kteří by byli zasloužilými či národními umělci před dvaceti lety, anebo by byli pro souduhu „nikým“, a přesto o nich víme, že jsou, byli a budou pořád „někdo“.

Zvláštní myšlenky se mi honily hlavou, když jsem přemýšlel o tom, co se honí hlavou tomu, kdo je, byl a vždycky bude „někdo“ a přebírá CENU (proboha nechci nikoho urazit!) z rukou třeba „někoho“, kdo nikdy ničím nebyl, třeba chvíli je, ale pak bude zase „nikdo“ (jako před několika roky ředitel rozhlasu Kasík).

Proč se mi o tomto chtělo vůbec psát? Na letošním předávání cen OSA, byla předána cena Jiřímu Suchému, který prohlásil: „Připadá mi jako bych přijímal cenu za to, že dýchám.“ Tomu rozumíme snad všichni, člověk tvořivý tvoří tak, jako když dýchá.

Takže mne popadla myšlenka, JE vůbec možné uměleckou tvorbu „ocenit“? Tvoří umělec proto, aby byl svou činností v nějaké soutěži? Zde se přeci nedá měřit čas běhu, výška skoku, délka hodů. Jaké parametry se tedy dají použít na básníka, malíře, sochaře, skladatele? Vzpomeňme si na anglické rčení: Krása je určena očima, které na ni pohlížejí.

Umělecké dílo tedy není hodnoceno tím, za kolik se prodá, ale tím, jak se samo v čase před posluchačem či divákem zhodnotí, A opět toto zhodnocení nemusí být vyjádřeno jen v penězích.

Proto „ceny za tvorbu“, jsou asi trochu po-fidérní. Alespoň už ten název: „cena“. Co vlastně ceníme? Nemáme na to metr, litr ani kila. Tvorbu ocením jen její nadčasovost. My

v současnosti si můžeme jen myslet to či ono, ale Hayden, Dostojevský, Shakespeare, Michelangelo? Těm je jedno co si myslíme. Co je určující pro současnost? Asi to, že na ně myslíme s úctou. A pakliže tedy chceme tvůrci za jeho života vyjádřit nějaké uznání, je to vyjádření pouze a hlavně úcty. Takže by se asi nemělo říkat: předáváme CENU ale předáváme ÚCTU.

Obloukem zpátky k vyjádření Jiřího Suchého, který vlastně svou větou tu předávanou cenu velmi spontánně a bez pompy vysvětlil, zařadil a zhodnotil (tím v žádném případě neříkám „znehodnotil“). A když jsem mu chtěl jít gratulovat, tak mne napadlo, že si vlastně každý svou tvorbou gratuluje sám.

Kdo tomuto mému přemítání neporozumí, je mi líto.

P.S.: Na závěr bych připojil něco anekdotického. Traduje se, že Pablo Picasso svého času dostal telegram z Oxfordské univerzity, aby se dostavil dne toho a toho, že mu bude předán čestný doktorát. Údajně telegraficky odpověděl: Děkuji za doktorát. Nepřijedu, Život je krátký, maluji.

Ale moment! Proboha! Jen aby si někdo nemyslel že předávání cen OSA chci dehonestovat! To určitě ne, každý rok se tam těším, má to svou důstojnost a svůj účel to zajisté plní. Jen jsem si dovolil zafilosofování. A to snad kolegové kolegovi kmetovi prominou?

Rostislav Černý
textař a člen dozorčí rady OSA